I. N. I!

# DISSERTATIO DE PRINCIPALIUM FAMILIARUM PERPETUITATE,

*Quam*

DEO BENE JUVANTE

*In Inclytâ Argentinensi Academiâ,*

PRÆSIDE

DN. JOH. HENRICO BOECLERO, HISTORIARUM PROFESSORE ORDINARIO, Fautore & Præceptore æternùm colendo,

SOLENNI DOCTORUM EXAMINI offert

*Mens. Decemb. d.*

JOHANNES SIGISMUNDUS ab Hohbergk, Eq. Sil.

(o)

Typis JOSIÆ STÆDELII, ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

Anno M DC LIV.

*SERENISSIMO ac CELSISSIMO PRINCIPI ac DOMINO,*

DOMINO

# LUDOVICO

DUGI SILESIÆ, LIGNIC. BREGEN. & GOLDBERG.

PRINCIPI ac DOMINO MEO CLEMENTISSIMO

*Perpet. Felicit.*

SErenissime Celsissimeq; Princeps, Domine Clementissime. Extincto nuperis temporibus D. Principe GEORGIO RUDOLPHO, triste apud omnes silentium, nec quisquam erat qui non tanti Herois mortem lugubri

planctu

planctu prosecutus, flebiliter ingemisceret, & exanime jam Corpus ad solennes proh dolor! Exequias profusis impensè lacrymis comitaretur. Mærebant Subditi Dominum amisisse, cui ad aras usq; devoti pro defendendâ ipsius salute, corpora ferali gladio maluissent objicere, quàm ultimo hoc occupari servitio, quod celebranda dignè Funeralia requirebant. Ubiq; nil nisi Clientum gemitus, qui vel millies mirandam recordantes Humanitatem, quâ egenos pariter & lautioris Fortunæ homines exceperat non tam Principem, quam Patrem obiisse, conquerebantur miserrimè. Quid Amici Ipsius in hoc luctu? Itidem ac reliqui acerbissimè lugebant, ploratu & querelis tota personabat Aula, quæq; sub amœno antea Dilectissimi Principis præsidio læta floruerant, mox velut in vastâ solitudine, proscripto gaudio, muta torpere videbantur. Vix enim tolerabile credebant, tàm durũ experiri casum, & cui tutissimam noctis quietem sinceris votis precati fuerant, brevi pòst horarum intervallo, in extremis constitutum contemplari. Quin Patria attonita planè ad hunc Nuntium, quid consilii arripiendum in hâc miseriâ, anxiè fluctuabat: Deplorabat lamentabiliter Viduitatem hanc suam verè inopinatam, respuebat solatia, conversoq; ad cogitationes dolore, quid deinde futurum, id unicum imprimis dolebat, haut satis dolere posse. Talia erant lugentium spectacula! Sed summus in Cœlo Deus, qui novit optimè, justam mærori adhibere medelam, miseratus querelas, non sustinendum diutiùs rebatur, afflictis adhuc majorem ex derelictâ Orbitate afflictionem addi; Verùm insignem mæstitiam dulci remedio sublevans, faciebat, ut ad remunerandam hanc jacturam, pro GEORGIO RUDOLPHO, LUDOVICUM acciperemus, qui eadem sanguinis Principalis Celsitudine prognatus, pari etiam Laudum commercio gauderet, & si

non

non exstiturus eminentior, certè Illustres Avorum Virtutes æquaturus esset. Hâc igitur divinâ sorte exhilarata rursus Patria, amissas sibi vires acquirit, & denigratos Parietes splendori pristino restituens; novis Solennitatibus nova quoque Jubila consecrat: nunquam tamen oblita SUI penitus RUDOLPHI, cujus Manibus pia adhuc quotidie vota, commista lacrymis, impertit: Viventem interim LUDOVICUM seræ Posteritati superstitem servari & vegetum, supremum Principum Principem ex intimis animi fibris implorat. Si liceret, Celsissime Princeps, manus tuas præsenti mihi humillimè deosculari, & vota votis conjungere, fervidè id exequendum ea mihi dictaret æquitas, quæ Principes venerari, & sacra Imperantium Capita perpetua vovere jubet. Sed cum ab officii debito locorum distantia me hâc vice detineat, satius duxi, præliminari quodam indicio devotam mentem contestari, reservatâ nihilominùs eâ fidelitate & obsequio, quo ad extremum vitæ halitum inviolando TIBI sacramento obstrictos nos omnes & singulos sanctè profitemur. Permitte itaque Serenissime Princeps, exiguum istud, quale quale sit, periculum Academicum Celsissimo Nomini Tuo me inscribere, & licet non de eâ gloriari queat præstantiâ, ut Illustres Oculos mereatur, certum tamen est, Famam Tuam, quæ æternitati jam dudum dicata, supra omnem livoris rabiem & invidiæ simultates eò magis victricem exsurgere, si, quæ Principum maxima laus est, nec humillima & submissa dedigneris. De Principalium enim Familiarum Perpetuitate dum dissero, illud mihi propositum, faustos TIBI dies, & eam optare Perpetuitatem, quæ tanquam universæ Felicitatis Compendium, nil nisi conducibilia in se contineat, Teque continuato vigore

& ſucceſſu, ad ſeria Subditorum vota, diu ſoſpitem vivere faciat, ac PIASTÆUM STEMMA, pleno ramuſculorum hinc inde pullulantium robore confirmatum, & hoc & alia ſecula, Neſtoreâ vivacitate ac incremento, feliciter ſuperare. Quod ut fiat, ſincerâ pietate voveo,

Celſiſſimo Nomini Tuo

*devotiſsimus Cultor*

Johannes Sigiſmundus ab
Hohbergk. A. & R.

# IN NOMINE JESV!

MAgnorum Principum felicitatem si quis animo pensitaverit, deprehendet, magnam illius partem in eo consistere, si tam ipsis Imperantibus liceat, securè Imperii fasces moderari, & Leges ad publicum Emolumentum directas, sine timore vel periculo secuturæ dissensionis proponere, quam si subditi in parendo non negligentiores, ad quævis obsequii munia se paratos exhibeant, & sicuti Principem, ita & ipsius Edicta humili reverentia exosculentur. *Lips. l. 2. pol. c. 6.*

II. Cùm enim aliàs omnia, quæ præclara sunt, tùm inprimis summum Imperium cum invidia conjunctum est. Ad hanc dignitatem omnes adspirant, deliniti partim impulsu blandientis naturæ, quæ per se avida est Imperii, & præceps ad explendam animi cupidinem: partim seducti vanâ persuasione, ut existiment, nec se vires & ingenium deficere, quo arduum ejusmodi munus subire, inq; regali solio velut arbitri vitæ & necis residere queant. Unde cum spe suâ se frustratos vident, exardescunt in iram, & licet metu supplicii absterreantur à publicis molitionibus, occulta tamen odia animo fovent, proruptura sæpiùs ex occasione temporis, nisi prudenti remedio cohiberentur. Felix igitur ille Princeps, qui ab insultibus hisce immunis est, & cui hoc inexpugnabile munimentum contingit, munimento non egere. *Clapm. de Arc. Rer. l. 1. cap. 1.* *Plin. Paneg. c. 49.*

III. Accedit autem proximè ad hanc felicitatem, eamque mirum in modum auget, quando Princeps non solum suo tempore omnia concinno ordine geri, seque subditorum amore satis tutum sentit, qui prospera quæq; Domino precantur, & sibi invicem de eo gratulantes, exclamant: *Gunt. l. 3. Lig.*

*Quæ tibi Libertas poterit contingere major,*

quàm

*quàm Regi servire tuo?*
*— Libertas maxima nobis,*
*Id. l.8.* *tàm placido parere Viro.*

Verùm etiam dum in vivis adhuc certũ Hæredem & Successorem videt, qui ejus lateri interim adjunctus, in administrando Imperio paulatim succedat, & si quando fatis ipse concesserit, eadem deinceps majestate & potentiá coronetur.

*Scip. Ammirat. disc. in Tac. l.1. disc. 2.* IV. Natura nobis immortalitatem negavit, & nemo est, qui sibi possit polliceri, post mortem suam, sine subsidiis Posterorum, ea certò observatum iri, quæ ab ipso vivente constituta sunt, ut in effectũ producerentur: Ideoq; quod præprimis ad Principes referendum, si & ipsi velint, Leges latas vigere, & præsentem Imperii statum post fata quoq; eodem gubernandi modo continuari, necesse est, ut certos hæredes habeant, qui pari Autoritate firmati, Antecessorum voluntatem illibatam defendere pro virili conentur. Hi sunt munimen aulæ & regni subsidia, neque per legiones vel classes, quod per firma isthæc Imperii munimenta effici potest. *Eurip. Tacit. l.1. Hist. c.52.*

*Curt. l.6. cap.9.* V. Calluit hoc optimè Augustus. quocirca, ne orbitas sua, quod senex sine liberis decederet, contemtui foret, eam anxio valdè animo corrigendam, certumq; hæredem stabiliendum curavit. Et licet fortuna (quasi mirandæ Principis providentiæ obniteretur) primò M. Marcellum, mox Cajum & Lucium, Agrippæ filios, ejusque Nepotes eripuisset, non modò Hæredem sibi Tiberium fecit, sed superstite in Domo Tiberii filio Juvene, Germanicum insuper per Adoptionem asciri jussit, non alia ratione motus, nisi eâ, quam Tacitus paucis & nervosis verbis complectitur, nimirum, *quò pluribus Munimentis insisteret.* *Tac. l.1. annal. c 3.*

VI Quæ verba, cum paulò diligentiùs perpenderem, eorum Meditatio ad considerationem *Principalium Familiarum in Germaniâ* me deduxit, *quas itidem ut perpetua vasti corporis Imperii Munimenta par est venerari.* Quamvis enim ibi de Domo Augustâ, Legeq; successionis in eam inducendâ & firmandâ, adeoque de securitate Imperatoris Romani agatur, non tamen inconveniens esse putabam, si sententiam usu & observatione certam, verbis gravem, ratione prævalidam, (prout unanimi Sapientum judicio, Historici istius effata profunda ac in ipsis prudentiæ penetralibus nata) ad illustrissimas Principum Germaniæ Domos *Bœcler. de Ausp. Reg. c.1. th.1.*

mos

mos transferrem. Nam illis longè augustiori veritatis mensurâ competit, quod Imperatores de Consistorianis extulerunt, dum eos partem corporis Imperatorii appellavére: Siquidem hi non Magistratu vel Ministerio publico, ut illi, sed necessitudine pollent arctiori, nec Imperatoriæ tantum Majestatis, sed Imperii totius illustrem verè partem constituunt,

*quos inclita Robora Regni,*
*Et validas, nunquam pudeat dixisse Columnas.*

Ita ut omninò, quod statim & signanter ponendum est, Principalium Familiarum conservatio & propagatio in verissimis Imperii munimentis eminenti loco laudari debeat.

*l.5. C. ad L. Iul. Majest.* *Buleng. de Imp. Rom. l.3. c.9.* *Gunth. l. 1. Lig.*

VII. De earum igitur perpetuitate dum meditarer, placuit in chartas animi sensa conjicere, eaq; cum Præceptoribus & Commilitonibus meis communicare, ut illorum Sapientiâ & erudito colloquio de re totâ ampliùs erudirer. Quod si non secundum materiæ gravitatem & expectationem omnium præstitero, hoc unicum tamen ab ipsorum benevolentiâ & humanitate me spero consecuturum, ut conatum potiùs, quàm tractationem ipsam approbantes, rem non pretio, sed voluntate & proposito metiantur, benigneque permittant, quò illud Poetæ mihi succurrat:

——— *In magnis & voluisse sat est.*

VIII. Aggredior itaque cum bono Deo, à cujus devotâ invocatione cunctarum rerum auspicia fieri decet. Cumq; in quolibet opere nil melius ordine, quo sine etiam natura constare haud potis est, nec ego ei hâc vice repugnabo, quasi Gigantum more bellaturus cum Diis; verum præstituto ipsius ductui fideliter annuens, paucula *de vocabulis Principum, & Principalium Familiarum, & Perpetuitatis, tùm de Autoritate & Eminentiâ Germanicorum Principum* præmittam. Quibus expeditis, & hoc adjiciendum, *Cur Principalium Familiarum Perpetuitas optari debeat, quibusve modis illa contingat aut paretur?*

*Brisson. de form. l. 1. ex Cic. in Vatin.* *Scalig. Exerc. 1 sect. 2.* *Cic. in Lali*

IX. Et quidem quoad *vocabulum Principis*, cum varias olim interpretationes admiserit, & adhuc admittat, operæ pretium erit, ut ad removenda dubia & luculentiorem mentis explanationem. quid Antiquis notaverit, & quid recentius seculum per hoc velit intelligi, ulteriùs declaretur.

X. *Princeps* dicebatur is, *qui vel tempore vel ordine Primus*

*l.1.cap.7.* *erat.* Ita legere est apud Vellejum Paterculum, dum de Nino Assyriorum Rege ait; quod *Princeps* rerum potitus sit. Verba hæc Breviator Pompeii, describendo mores primævis rerum & populorum Natalibus usitatos, dilucidius enucleat, inquiens: Fines Imperii tueri magis, quam proferre mos erat, intra suam cuique patriam regna finiebantur: *Primus omnium* Ninus, Rex Assyriorum, veterem & quasi avitum Gentibus morem novâ Imperii cupiditate mutavit. Eodem sensu usurpari videas à dicto Vellejo: Assyrii *Principes omnium Gentium, rerum potiti sunt, i.e. Primi ex Gentibus*, quod Clariss. Dn Bœclerus in Indice Vellejano notat. De Annibale, perito simul & audaci Bellatore Livius: Equitum Peditumque idem longè *primus erat*, *princeps* inibat prælium, ultimus conserto prælio excedebat. Sic de Turno Poëta:

*Iustin. l.1. cap.1.*

*Vellej. l.1. cap.6.*

*Liv. l.21.*

*Virg. l.l.9. Aeneid.*

*Princeps ardentem conjecit Lampada Turnus,*
*& flammam affixit lateri.*

*Corn. Nep. VIII. 1.* Adjungit se Cornelius Nepos in pulcherrimo de Viris Excellentibus libello: Cumque triginta Tyranni, à Lacedæmoniis præpositi, servitute oppressas tenerent Athenas & dirâ immanitate grassarentur, ipse heroicam Thrasybuli Magnanimitatem, ostensam satis in magnificentissimo recuperatæ Libertatis facto, intentè celebrans hæc de eo prædicat: *non solùm princeps*, sed & solus initio bellum his indixit. Quæ locutiones Autorum, sicuti ex contextu probè considerato, & adjunctis prudentissimorum Virorum annotatis colligi potest, non alio quàm hoc modo accipi debent. Nec aliter Tacitus, qui, postquam Augustus urgente senio & consumtis vegetæ ætatis viribus inter vivos esse desierat, vulgum subitaneo casu attonitum, varios de eo sermones habuisse refert, hoc præcipuè admiratum, *quod idem dies accepti quondam Imperii princeps, & vitæ supremus fuerit.*

*Tac. l.1. An. cap. 9.*

XI. Denotabat itidem eum, *quem pro Autore vel Inventore cujusdam rei* allegabant. Unde Brissonius de formulis: Qui primus id censuerat quod alii deinceps sequebantur, *is ejus sententiæ princeps & Autor* dicebatur. Hujus opinioni Parens Romanæ Latinitatis majus adhuc robur addit, cum in Ipsius scriptis diversa inveniantur loca quæ vocabulum istud eodem significatu exprimunt. Ita enim in epistolâ quadam ad Cassium: Etsi uterque

*Lib. 2.*

nostrum

noſtrûm, ſpe pacis & odio civilis ſanguinis, abeſſe à neceſſariâ Cic.l.15. Ep. bellì pertinaciâ voluit, tamen, quando ejus *conſilii princeps* ego ad Conſul. fuiſſe videor, plus fortaſſe ipſe Tibi præſtare debeo, quam à Te & al.15. expectare. Iterum: De me Senatus ita decrevit, Cn. Pompejo Id. in Piſon. *Autore & ejus ſententiæ Principe.* Nec in boni tantùm commatis no Corn. Nep. tam, verùm etiam ad ſceleratiſſimorum quorumq; factorum per- XVIII, 13. petratores devergebat. Nam cum Eumenes Cardianus, non de- fectu Virtutis, ſed Macedonum perjurio, miſerabili vitæ exitu defungeretur, Antigonus Ptolemæus, cum reliquâ ſociorum col- luvie, *Principes nefandi ſceleris* audiunt. Et ſtructis J. Cæſari inſi- diis, quæ vitæ perniciem intendebant, addit Suetonius: Conſpi- ratum eſt in eum à LX. ampliùs, C. Caſſio, Marcelloq; & Bruto In I. Caſ. *Principibus conſpirationis*, i. e. iis, qui laudatiſſimi iſtius Herois c.80. necem primùm machinati, lethalium ejuſmodi conſiliorum Autores erant, & talia invenerant ſubſidia, quorum ope nefan- dum hoc facinus vires ſuas nanciſceretur. Sic Metellus Mace- Vellej. l. 1. donicus, quippe primus omnium Romæ ædem ex marmore in cap. 11. ipſis monumentis molitus, *vel magnificentiæ vel luxuriæ Princeps, i. e. Inventor fuit.*

XII. Uſitatum porrò erat, *Principis nomen ad eos applicare, qui præclaris ingenii dotibus, vel Virtutum Eminentiâ reliquis ex- cellebant.* Nitimur hac vice autoritate Juſtini, cujus hæc ſunt Juſtin. l. 2. verba: *Inter Duces Princeps* Themiſtocles Civitatum teſtimonio c.14. judicatus, gloriam Patriæ ſuæ auxit. Sic Tacitus Viros Palla- dios, qui ingenuam literarum notitiam majori præ aliis ſtudio ſibi comparaſſent, *Principes bonarum artium nuncupat*, ubi Silium Tacit. 11. cum Suilio, ne quis ob cauſſam orandam, pecuniam donumve annal. 6. accipiat, controvertentem inducit: Diſcors Suilio Silius acriter incubuit, veterum Oratorum exempla referens, qui famam in poſteros, præmia Eloquentiæ cogitaviſſent pulcherrima: *alioquin & bonarum artium Principem* ſordidis miniſteriis fœdari: ne fidem quidem integram manere, ubi magnitudo quæſtuum ſpectetur. Nec alienum foret, ſi quis annecteret Ciceronis illa: Tantus in Cic. Orat. in adoleſcente clariſſimo ac *Principe juventutis* pudor fuit &c. Quo Ver. elogio Brutum quoque proſequitur, dum eum *Principem juven- tutis* vocat tanquam maximæ expectationis Juvenem, in quo de Id. Epiſt. ad fœcundâ virtutum ſcaturigine ſpes infallibilis eluceret. Quin Attic. ipſe Lipſ. l. 1. de Conſtant. cap. 5.

Ipſe Tullius, cùm ei tantum encomii attribuitur, *ut Princeps Eloquentiæ* audiat, nemo eſt, qui non inde colligere poſſit, conciſo & prebrevi iſthoc titulo omnia contineri, quæ celeberrimum Oratorum eum pronuntient, miro quodam providentiæ dono genitum, in quo totas vires ſuas Eloquentia experiretur, ita ut ap. poſteros Cicero jam non hominis ampliùs, ſed ipſius Eloquentiæ nomen habeatur.

*Quint. l. 10. Inſtit. Orat. cap. 1.*

XIII. Variis inſuper modis veteres hoc vocabulo uſos reperimus. Quandoque enim ſumitur *pro præcipuo inter alios Viro, cui primas res tutò committere poſſumus.* v. gr. *Princeps Ducum*, quo titulo Cornel. Nepot. Datamem inſignit. It. *Princeps Legationis*, qui ex dato literarum commiſſorialium tenore, maximum hâc in re Autoritatis pondus obtinet, cujuſq; conſilio & juſſu omnia inſtituuntur; quemadmodum ex Taciti verbis apparet: Pavidos & conſcientiâ vecordes, (ſeditioſos nempe milites) intrat metus, veniſſe Patrum juſſu, qui irrita facerent, quæ expreſſerant per ſeditionem. Utque mos vulgo, quamvis falſis reum ſubdere, Munatium Plancum, Conſulatu functum, *Principem Legationis*, SCti Autorem incuſant. Aliquando *etiam officii notam prætendebat*, ſicuti *Agentium in rebus Princeps*, qui litigantes ad Præfectum citari jubebat, omniumq; judiciorum acta exſequebatur. Sed latiùs hæc à *Bulengero* pertractata, quàm ut ſingula pagellarum anguſtiis includi queant.

*Corn. Nep. XIV, 5.*

*Tacit. l. 1. Annal. 39.*

*Buleng. de Imp. Rom. l. 6. c. 44.*

XIV. Rurſum *Principes* vocabantur, *qui poteſtate conjunctâ ſimul cum dignitatis auſpicio fulgebant.* Eò tendunt verba Julii Cæſaris, quæ à *Suetonio* in ipſius vitâ enarrantur: Sæpè ex eo auditum ferunt, difficiliùs ſe *Principem Civitatis*, à primo ordine in ſecundum, quàm ex ſecundo in noviſſimum detrudi. Quibus alludunt illa *Cornelii Nepotis in Themiſtocle*: Hic crimine proditionis abſens damnatus, id ut audivit, quod non ſatis tutum ſe Argis videbat, Corcyram demigravit, cumq; ejus *Principes Civitatis* timere animadvertiſſet, ne propter ſe bellum his Lacedæmonii vel Athenienſes indicerent, ad Admetum Moloſſorum Regem, cum quo ei hoſpitium fuerat, confugit. Ubi per *Principes Civitatis* hoc loco non eos intelligit, qui ſolo Autoritatis vel Honorum obtentu vigent, verùm qui Potentiâ & liberâ diſponendi facultate præditi, utramq; Poteſtatem nimirùm & dignitatem poſſident.

*Suet. in Jul. Cæſ. c. 29.*

*Corn. Nep. II, 8.*

XV. Ali-

XV. Aliter, si verba hæc *Excellentiæ tantùm vel Magnitudinis* Characterem induunt. Ibi enim nudæ cujusdem προσηγορίας vicem agunt, ad definiendam eorum conditionem, qui Honore rerumque gestarum Amplitudine cæteris præstitere. Et in hâc significatione *Suetonius de Tiberio*; Super veteres amicos ac familiares viginti sibi è *numero Principü Civitatis* depoposcerat. Nec quisquam melius dilucidat, quam *Cornelius Nep. in Cimone*: Hic cum unus in Civitate maximè floreret, incidit in eandem invidiam, quam Pater suus, *cæterique Atheniensium Principes (i. e. Viri præcipui, clari, florentes)* Quæ nomina Honorem & Præcellentiam, non autem Potestatem arguebant. *Suet. in Tib. cap. 55.* *Corn. Nep. V. 3.*

XVI. Sic *Princeps Senatus dictus* fuit is, qui in Catalogo Senatorum primo loco recitabatur. Is Honor prout eximius nemini, nisi Consulari & Censorio tribuebatur, quique semel Principatum hunc acceperant, locum illum ap. alios quoque retinebant Censores, nec nisi eo mortuo, alius Princeps Senatus declarabatur. Anteibat cæteros omnes etiam extraordinarios Magistratus, sed dignitate saltem, non Potestate aliquâ. *Demster. Antiquit. Rom. l. 7. c. 5. & 10.*

XVII. Rationem si cuidam indagare libuerit adeat *Clariss. Dn. Boecleri Annotata in Tacitum*. Accidebat nempè in liberâ Rep. idq; per Arcanum Aristocraticæ dignitatis, quæ id unice semper intendit, ut robur potentiæ penes se remaneat: & licet uni vel alteri conniveat, eminere inter Illustres Viros, hoc velut in decus Ordinis Optimatum fit, remq; eò callet dirigere, quò species tantummodò Majestatis illis relicta sit, iiq; Autoritate magis, quàm Imperio fruantur. *Boecl. in Tacit. annal. l. 1. c. 9. lib. 7.* *Boxhorn. Arcan. pol. l. 1. c. 4.*

XVIII. Exemplum aliud si quis flagitaret, nullum commodius quàm *Venetorum* offerretur. Eorum enim Resp. propterea esse Aristocratia non desinit, postquam Dux creatus vel designatus fuit. Videtur quidem Regia δύναμις Ipsi delata, dum ornatus Corporis Regius est, vestis purpurea vel aurea, velamen linteum pro regio diademate, & tales Ipsi deferuntur Honores, quos nec regia Maiestas ampliores desideraret Sed externa hæc sunt & velut umbra, quæ de verâ & genuinâ Imperii possessione nihil sibi arrogant. Regia enim Majestas non consistit in apparatu externo, sed in summâ potestate, quæ ut primùm remitti, *Reinking. l. 1. cl. 2. c. 2. n. 245.* *Cass. Contaren. l. 1. de Rep. Venet.* *Arnis. Relect. pol. 2. c. 4. sect. 4.*

aut sub alterius arbitrium cogi cœpit, à se ipsâ cadit, & regii nominis jacturam facit. Externa autem duntaxat Ipsi concessa esse, inde probatur, quia sine consensu Consiliariorum ne minimum quidem aggredi potest, (*verba sunt Arnisæi*,) sed Ipsi absente etiam Duce tantundem valent, nec minùs Senatum consulendi facultatem habent, quàm Dux Ipse, perindeq; cunctis interveniunt deliberationibus, ac Ille, & si cæteri dissentiunt, solam consentiendi gloriam habet: adeò ut nihil proprium aut peculiare supra cæteros Magistratus Duci relictum sit, præter primū in Comitiis locum, præcessionem in Solennitatibus, & cum Regiâ veste supremum honorem. Unde, cum ea tantum exequatur, quæ Senatus jubeat, Itali Dominum vinctum & captivum vocant, qui suæ Autoritatis nutu vix aliquid obtineat, ac idem quod aliis in regionibus Imperator vel Dux Exercitus efficere potis sit. Quin ap. Eum singularem quandam Majestatis præeminentiam residere, tantum abest, ut etiam ex Concilii decreto ad crucem condemnari queat, & denigratam Ducis cujusdam Venetorum effigiem Venetiis in Camerâ Concilii extare Dn. Carpzovius, oculatus testis, corroborare non veretur.

*Id. ibid.*

*Buxhorn. Arcan. pol. l. 1. c. 4.*

*Carpz. de L. R. c. 13. sect. 4. & Camerar. oper. subcis. cent. 1. c. 7.*

XIX. Ut intra limites commoremur, in explicatione vocabuli Principis & hoc coronidis loco addendum, *Principem Iuventutis* non solùm, quod suprà modò *nobilissimæ indolis Iuvenem*, modò Eum denotare, *qui ex numero filiorum primi nominis Senatorum Augustorumve electus, pueris ad Trojanos Ludos, turmatim congredientibus præsidebat*, vel *qui in Equestri ordine recensendo primus* erat; verùm etiam Imperatores *ex Filiis vel Nepotibus, aut aliis sanguine junctis* unum atque alterum, quorum præclaram indolem conspexerant, creare solebant, ad quos Imperii fasces imposterum transferrentur: & hi *Principes Iuventutis* salutabantur, quos *Bulengerus de Imp. Rom.* convenienti perquàm titulo, *Imperii Candidatos* nuncupat.

*Demster. l. 5. antiq. Rom. c. 25.*

*Buleng. de Imp. Rom. l. 5. c. 8.*

*Id. ibid.*

XX. Autorem hujus instituti Augustum Tacitus laudat, qui Cajum ac Lucium Agrippâ genitos in Cæsarum familiam inducens, *Principes Iuventutis* appellari, specie recusantis flagrantissimè cupiebat. Hujus vestigiis secuti Imperatores deinceps institére, & quos, vel amore & benevolentiâ erga illos, vel promicantibus Honesti scintillulis moti, vivi adhuc Successores designarent,

*Tac. l. 1. annal. 3.*

*Lips. de Const. l. 2. cap. 26.*

ſignarent, tali nomine inſigniebant. Ita Nero *Princeps Iuventutis* à Claudio dictus eſt: Cajus Caligula Tiberio fratri, die virilis togæ adoptato, idem nomen attribuerat, idque diu in uſu fuiſſe, ex veterum aliquot numiſmatum teſtimonio ſatis liquet. Poſtea, quos in ſpem Imperii adoptabant Principes, iis poſtera ætas *Cæſarum* nomen impertivit: ſicuti *Claudianus de Honorio*:

*—— mutatus Principe Cæſar.*

Et *Xiphilinus de Veſpaſiano*: Veſpaſianus interim Imperator à Senatu creatur, Titus & Domitianus deſignantur *Cæſares*.

*Tac. 11. annal. 41. Suet. in Cai cap. 15. Demſter. antiq. Rom. l. 7. c. 13. Barthius l. 2 Adverſ. cap. 17. Xiphil. ex Dion. ut Arniſ. Rel. Pol. l. 2. c. 2. ſect. 4.*

XXI. Tandem *ad ipſos imperatores* devolutum eſt, qui flagitante ſtatu & tempore illud aſſumſere, Regiâ nihilominùs Dignitate potiti, quamvis nomine carebant. Ita Octavius, cum exploratum haberet, Romanos ſpeciem titulumque ſervitutis magis, quam rem ipſam exhorreſcere, ne Civium animos concitaret Regium omiſit titulum, *Principis* non adeò Reipubl inuſitatum optavit: Quo ſpecioſo nominis tegumento, perinde ac ſi melle illitum propinaret abſynthium, omnem quam amiſſa Libertatis memoria ſuſcitaverat, amaritudinem delinivit Unde Tacitus de eo: Cuncta diſcordiis civilib. feſſa, *nomine Principis* ſub Imperiũ accepit. Eadem ratione Imperatores *Auguſtiſſimi acclamabantur Principes*: Et ſcriptores, ſi quando eorũ mentionem faciunt, *ſub Principis nomine* id expedire videntur. Hîc, cum exempla paſſim obvia ſint, ſufficiat nobis unicum illud Thuani, cum ait: Divino proviſum conſilio arbitror, ut tot *magni Principes* (*i. e. Imperatores, Reges*,) eodem tempore Orbem terrarum moderarentur, ut quiſque eorum æmulatione aut metu æmuli in officio ſe contineret, & alterius Virtus contrariâ alterius Virtute, quò minùs licentioſa evagatione ſe effunderet, inhiberetur.

*Corn. Nep. l. 2. Scipio Ammirat. in Tac. l. 1. diſc. 1. Tac. 1. ann. 1. Demſt l. 2. antiq. Roman. c. 2. Thuan. l. 1. Hiſtor.*

XXII. Ne autem vetera nimis extollamus, recentium incurioſi, quid hodiè etiã in Imperio Romano Germanico hoc vocabulum innuat, diſpiciendum erit. Ibi videmus primò quidem & ſecundum Excellentiã Principis nomen ſoli Imperatori competere, ut qui Summus Princeps velut illuſtre quoddam ſidus emicat, cujus radii pellucido ſeſe & indelebili ſplendore in exteras quoque partes Orbis latiſſimè diffundunt. Et eâ appellatione non ſolum in legibus Romanis, ſed adhuc hodiè in publicis literarum inſcriptionibus denotari ſolet: Dem Aller Durchläuchtigſten

*Tac. 2. ann. Reinking. de Reg. ſec. Eccl. l. 1. cl. 5 c. 6. n. 60. Scharz I. P. Vol. 1. diſp. 2 th. 3. l. B. l. 2. ff. ad L. C. l. 1. de conſt. Princ.*

tigstem/ Großmächtigstem/ Unüberwündligstem FÜRSTEN und Herren / Herren N. Erwehletem Röm. Keys. &c. Quia verò usu invaluit, ut excelsi hujus nominis attributio ad præcipuos quoque Imperii & Principis Vasallos deduceretur, & ex derivatâ hac acommodatione, multifaria iterũ oriretur significatio, satius erit, ad evitandas ambages & amplexandam brevitatem, Lectorem ad eos remittere, qui in hoc scribendi genere plurimum industriæ collocantes, summam laudem merentur. vid. Limn. Jur. P. l. 4. c. 2. Reinking. de Reg. sec. & Eccl. l. 1. cl. 4. c. 8. & Schütz. J. P. vol. 1. disp. 8. th. 2. lit. A.

XXIII. *Familia* ergò *Principalis* intelligitur tota illa series, quâ Illustrissimarum Domuum Majores & ab iis orti à stirpe per ordinem Successionis & Propagationis ad proxima usque tempora numerantur.

XXIV. Atque hinc etiam manifestum arbitror, quid de *Perpetuitate*, quam ita appellavimus, sentiendum sit. Autores enim, si, quod longâ temporum serie sine ullo impedientis ruinæ obstaculo perstiterat, aut firmissimis imposterum momentis debebat inniti, congruè describere conarentur, auxilio hujus vocabuli efficiebant. *Vellej. l. 2. c. 104.* Lætitiam illius diei, *inquit Vellejus*, concursumque Civitatis & vota penè inserentium cælo manus, spemq; conceptæ *perpetuæ securitatis æternitatisq;* Romani Imperii vix justo opere abundè persequi poterimus, nedum hic tentemus implere.

XXV. *Curt. l. 10. cap. 9.* Notus est Curtii locus, ubi optat Domui Flaviæ, ut sui seculi tempora ejusdemque Domus vitam *perpetua aut certè diuturna* excipiat Posteritas. Quo voto dum *Perpetuitatem* precatur, ea est, quæ cum innumero simul aliorum bonorum augmento, Illustrium Generum Stemmata nunquam sinit emarcescere, inq; infinitos descendentium gradus protrahit: Cum soboles Principum ad Reip. vota succedit, & adhuc futura spectatur numerosior, quod *Panegyrista* habet, *Paneg. 6. cap. 26.* imitatus procul dubio illa *Senecæ*, quæ optimi instar Commentarii, Curtiana pariter verba eò meliùs explanant, dum felicem & perpetuam Claudio vitam sincere optat: *Senec. consol. ad Pol. l. 1. & Briss. de form. l. 1.* Dii Illum Deæq; omnes terris diu commendent. Acta hic D. Augusti æquet, annos vincat. Quamdiu inter mortales erit, nihil ex Domo suâ mortale esse sentiat. Recte-

rem

rem Romano Imperio Filium longâ fide approbet, & ante illum consortem Patris, quam Successorem accipiat. Sera & Nepotibus demum nostris dies nota sit, quâ Illum Gens sua cælo afferat! Huc etiam haud incommodè refertur, quod *Pedo in carmine consolatorio ad Liviam* pro Tiberii salute ingeminat:

*At Tu, qui superes mæstæ solatia Matri,* Id. de form. L. 1.
*comprecor, Illi ipsi conspiciare Senex.*
*Perg; annos diuturnus eas, Fratrisq; tuosq;,*
*& vivat Nato cum sene Mater anus.*

XXVI. Olim cum vota pro Principum incolumitate susciperentur, *Perpetuitatem* vovebant, velut universæ felicitatis compendium, quà Principes ad maturam usque senectutem, cum læta Præteritorum memoriâ, frui desiderabant. Sic à Senatu in gratiam Alexandri Severi acclamatum. Auguste innocens, Dii TE servent. Alexander Imperator Dii TE servent. Dii TE nobis dederunt, Dii conservent. Dii Te ex manibus impuri eripuerunt, *Dii Te perpetuent*! Sic *Martialis*, communibus populi formulis se accommodans, quò benigniore vultu potiretur, Trajanum tanquam ex buccâ vulgi alloquitur: Id. ibid l. 2. ex I āpud. in Alex. Seu

*Dii Tibi dent, quicquid Princeps Trajane mereris,* l. 10 Epigr. 34.
*Et rata perpetuò, quæ tribuére, velint.*

XXVII. Aliàs cùm Principibus, ad solennitatem ludorum Circensium intrantibus, obviam irent, gratanti plausu inclamabant: Diuturnum faciet Deus Imperium tuum in multos annos. Et post: Diuturnum faciet Deus acceptum Deo & à Deo custoditum, firmum & sanctum Imperium tuum in multa secula. Sed quando fervidi erant in amore & ebulliente erga Principem affectu, longi sermonis impatientes, Eos semper Augustos, Græci (Σεβαστοὺς αἰωνίους i. e *perpetuos* Augustos reddidere) vocabant, quoque citius candidam mentis sinceritatem testarentur, totum Orationis votivæ contextum unico inserebant vocabulo, reiterato cantu intonantes: πολυχρονίαν, ac si dicas, *multi temporis perpetuitatem*. Demster. antiq Rom. l. 5. c. 5. Bœcler. d. Ausp Reg. c. 3. th. 8. Demster loc. cit.

XXVIII. Nec vivâ tantum voce id fiebat, sed certum est, in antiquis etiam monumentis inter solennes titulos, *Perpetuos* Imperatores Romanos appellari. Extant adhuc, prout ex obsoletis ruderibus erui potuit, aliquot inscriptiones, in quibus colligendis præclarissimi Viri, gratificantes secuturæ posteritati, mul-

ti, multùm desudarunt. Romæ ad Arcum Septimii Severi, in grandi quâdam basi hæc leguntur: D.N. VALENTINIANO. PERPETVO. AC. FELICI. SEMPER. AUGUSTO. Alicubi ad Brixiam in Columna: D. D. D. N.N.N. VALENTINIANO. VALENTI ET GRATIANO. PERPETVIS. PIIS. FELICIBUS SEMPER AUGUSTIS.

Grut. Inscript. vet. p. 285. Id. ibid. p. 1026.

XXIX. Quin Figurâ accedente majori, *Æterni* nuncupabantur. (Nam Æternitas finem tollit, Perpetuitas modò Interruptionem. Unde *Æternitas* rerum, famæ, temporum ap. Tacitum. Poëtarum Æternitas, à *Nobilissimo Dn Barthio* allegata, cum nimium sibi blandientes, carmina sua sine interitu & fine duratura credunt,

Becman. Origin. ex Scalig. d causs. lat. ling c. 31. l. 11. an. 7. 1. 1. hist 84 7. Agricol. 46 5. Barth. l. 34. Adversar. c. 13.

*—— —— Gloria Vatum,*

*Quæ manet, æternæ similis.*

Et Cicero: Non quisquam est tam aversus à Musis, qui non *Æternum* laborum suorum præconium versibus mandari patiatur.) Ita Romæ fragmentum Epistylii effossum, in quo verba hæc penitus mutilata: *ÆTERNIS* PRINCIPIBUS HONORI. It. *ÆTERNI* IMPERATORES. DIOCLETIANUS. ET MAXIMIANUS. AUGUSTI. PERPETUI. Plura si quis Antiquitatis studiosus cupit, excellentissimum *Gruteri* opus, quod hodiè reliquis palmam præripit, & unde hæc desumta, ulteriùs evolvendo acquiescat.

Orat. pro Archiâ. Gruter loc. cit. p. 192. Id. ibid. p. 163.

XXX. Et hæc illustria nomina non tantum ob immortalem meritorum memoriam, sed aliquando etiam cum omine & voto propagandæ in annos familiæ ac Domus Principalis assumebant. Verùm enim verò sicuti in omnibus rebus ea est imbecillitas humana, quæ medium tenere nescit, ita & hîc luculenta ejusdem indicia prostant. Quis enim modum non excedi ac proinde turpiter errari diceret, inconvenienti superbiendo Elogio, & illa quæ Divinitati competunt, humanæ fragilitati consecrare. Tenui filo pendet, quicquid humanum est, summaque celeritate præterlabitur hæc vita, nec tamen deterriti etiam ex Purpuratis nonnulli, qui insatiabili gloriæ desiderio, divinos sibi honores vindicarunt, eoq; in profundam erroris detrusi foveam, miserandum stultitiæ spectaculum dedêre.

Paganin. Gaudent pars 1. c. 5. d moribus secul. Iust.

XXXI. Nostrum quidem non est, in Magnatum facta inspi-

inspicere, cùm difficile sit, solidum de iis ferre judicium, & verba planè temperata aut serica potius requirantur. Interim ipsa veritas assurgit, &, quod ipsius proprium, ut vera profitendo neminem timeat, errata illorum divulgat, quò ad luendam delicti ignominiam posteritati quoq; innotescant.

XXXII. Non curat Alexandrum, cujus famæ terror totum aliàs Orbem invaserat, ut cunctæ Gentes velut destinato sibi Regi adularentur; sed cum Jovem Hammonem pro Patre asciret, severum Atheniensibus edictum præscribens, ut Deus decimus tertius coleretur, atq; superatâ Perside & profligato Dario, depropetatis literis etiã Græcis denunciaret, ut Deum se facerent. Illa summã ab eo stultitiam commissam pronunciat. Exprobrat Ipsi per Hermolaum nimium Gloriæ appetitum, cum inquit: *Tu Macedonas voluisti genua tibi ponere, venerariq; Te ut Deum; Tu Philippum Patrem aversaris, & si quis Deorum ante Iovem haberetur, fastidires etiam Iovem.* Contra laudat Matrem Olympiadé, prudenter de vesano hoc fastu exclamantem: *O Fili, tu verò cum inter Cælites locari volueris, & id perficere summo studio sis conatus, nunc neq; illorum quidem, quorum omnibus æquale mortalibus & par jus est, particeps fieri potes, Terræq; simul & sepulturæ.*

Curt: l. 10 c. 4. Plutarch. in Alex. vide dissert. Francisci Petrar. de rem: utr. fortunæ l. 1. dialog 85. Ælian. var. hist l. 5. c. 12 Id. ibid. l. 2. c. 19. Curt. l. 8. c. 7. Ælian. d. l. 3. c. 30.

XXXIII. Nec veretur objurgare Diocletianum, de quo Historicus: Victoriarum successu elatus, Insignia Imperatorum admodum amplificaverat, inque splendorem adornans inusitatum, *non sustinebat à Senatu salutari amplius, sed adorari cupiebat.* Domitiano, quoniam intumesceret, ut ex sublimi arrogantia Procuratorũ suorũ nomine, formalé dictaret Epistolam, sic tumidè exordientem: *Dominus & Deus noster fieri jubet*: maximè insultat, ac idem de Eo & omnibus ipsius affectis, libero cuiusq; arbitrio relinquit statuere, quod de Nerone Suetonius: *Erat illi æternitatis famæq; perpetuæ cupido, sed in consulta.* Tàm turpe est, & tantam infamiæ maculam parit, obtemperare nimis affectuum dominio, qui laxatis frenis, Animum dictamina rectæ rationis negligere efficiunt, & pallidas fragilis corporis exuvias Divinitatem æmulari.

Zonar, 1. annal. Sueton: in Domitian. c. 13. Id in Neron. c. 55.

XXXIV. Perrexit hæc lues ad inferioris itidem subsellii homines, cumque animadverterent, elatos Principum Spiritus solâ divinorum nominum attributione placari, promtos

Tacit.l.3. annal. ſe exhibuere & faciles, (prout fatale eſt plebi, placitis ſuperiorum haud gravatim morigerari, ſolo interdum præſentium odio & cupidine mutationis: & pauci dantur Lacedæmonii, qui conſtanter refragantes, dicunt: *Alexander ſi vult Deus eſſe, eſto Deus* ) quidam metu alii provenientis emolumenti gaudio invitati, par reputarunt Deos aut Imperatores Deorum loco venerari. Inde *irrumpebat adulatio, blanditiæ, peßimum veri affectus venenum, ſua cuiq; Vtilitas.* Numeroſa enim paraſitorum cottidie accreſcebat congerie, *qui libentius cum Fortuna Principis, quàm cum ipſo Principe loquebantur,* & ad promerendam gratiam certatim adulantes, Numina Imperatores jactabant, ut intumeſcentes ſæpè exquiſito hoc blanditiarum ſtudio, immunes ſe ab omni mortalitatis incommodo fidenter exiſtimarent. Extollebant ſupra modum eorum Majeſtatem, quæ Humanitatis jam neſcia, Deorum naturam induiſſe crederetur, dumque firmum ipſis ſtabat Principium, Deos eſſe, vel ad nutum eorum blandicella fingebant carmina, & breves aulæ delicias nectareis Deorum Epulis longè præferendas, ſtultè mentiebantur: *procumbebant humi, jaciebant oſcula, & omnia ſerviliter pro Magnatum favore.* Tales habemus complures, atque inter eos coryphæum Martialem, Domitiano ita abblandientem:

Ælian. variar. hiſt l. 2 c. 19

Tac. 1. hiſt. 15.

Id ibid & Boccal. Cēt. 2. Rel. 74.

Tac. l. 1. hiſt c. 36.

Martial. l. 9. Epigr.

*Ad cœnam ſi me diverſa vocaret in aſtra,*
*Hinc invitator Cæſaris, inde Iovis.*
*Aſtra licet propiùs, Palatia longiùs eſſent,*
*Reſponſa ad Superos hæc referenda darem:*
*Quærite qui malit fieri conviva Tonantis,*
*Me meus in terris Iupiter ipſe tenet,*

XXXV. Adeò invaluerat hæc intemperantia! Adorabant Imperatores, colebant abſentium ſtatuas, nec abſtinebant, quin ipſis mortuis divinos è veſtigio cultus deſtinarent. Quâ de re exaudiendus omninò Euſebius, cujus hæc ſunt verba: Duces Exercitus, Comites, & omnis Magiſtratuum Ordo, quibus erat adorandæ Principis purpuræ conſuetudo, nihil de more ſolemni immutantes, ſtatò tempore intrò ingreſſi, Imperatorem in areâ clauſum, etiam poſt mortem genu flexo quaſi vivum adorabant, unde Poëta:

Euſeb. in vit Conſtāt l. 4.

Corippus l. 3.

*— —— Poplite flexo*
*Plurima divinis ſupplex dabat oſcula plantis.*

Incom-

incommoda, quæ hinc emersere, Nobiliss. Dn. Barthius ingeniosè recenset, inquiens: *Idololatria seu Dæmonum sub flatus adoratio & cultus initium sumsit ex Imaginibus defunctorum. Cùm enim cæci & extorres sapientiâ mortalium animi, Necessitudinum suarum, fato functarum imagines ad similitudinem earum repræsentandam, & vel sic præsentiam ipsarum restituendam, colerent, impatientia in Superstitionem venit, & desiderium in religionem.* Barth. l. 16. Advers.

XXXVI. Hæc cum ita se habeant, nemo inficiabitur, modum nimis transgressos esse, & Reges abutentes regali cultu & magnificentiâ, & subditos, dum in attribuendis hisce titulis & immodicâ veneratione haud benè consulti processere. Sed cum hæc Quæstio obiter tractanda veniat, hoc inter prima observandum, nos Imperatoribus, Regibus, & iis, penes quos est rerum summa, debitos Honores & Observantiam non denegare, vel ea, quæ theses præcedentes continent, eum in finem protulisse, ut Majestatem è cœlo datam imminuere conaremur; quin profitemur magis & dextrè statuimus, esse verendam illam Amplitudinem, quam Deus cum pignore & evidenti suæ in Humana curæ notâ, tanquam characterem, ac certam suæ Majestatis Imaginem iis impresserit, à singulis devotâ humilitate colendam. Nec improbamus, divinis appellationibus & elogiis Reges ornari, modò rectam teneamus viam, & mentibus semper illud infixum hæreat: *Medium tenuere beati.* Boecl. præfat. de Ausp. reg.

XXXVII. Vocantur Dii, nec inconvenienter, modò justa restrictio intercedat, & quomodo id accipiendum, castè perscrutemur. Nimirùm cum videamus, *Dei imaginem Reges in terris repræsentare, Ejusq; vicem sustinere. Ad hæc residere ap. Eos aliquid divinæ Dignitatis, divini vigoris & Efficaciæ, sive aliquid tàm præsentis opis Majestatisq; quod communi hominum sorte non debeat æstimari.* Ultra progredi non licet, nisi ipsam summi Regis, à cujus potenti ordinatione cæteri dependent, supereminentiam inconsultè temerantes; abominandum blasphemiæ peccatum committere vellemus. Illud autem veritati consentaneum esse, libere affirmare possumus. Nam perspicua rerum testimonia adsunt, ineffabile esse Dèi Cœlorum Regis ac Domini, cum Regali in terris fastigio commercium, Deumq; peculiari quodam dono instruxisse Imperiorum Præsides, quo inclarescentes præ reliquis Ambros. in epist. Rom. 13. Boecl. d. Ausp. Reg. c. 1. th. 15.

 velit

vel solo aspectu, aut titulo Regii Nominis, cordibus inferiorum dictent, *Sibi esse parendum.*

XXXVIII. Apparet ad satiem in sanciendis Legibus & publicâ Edictorum promulgatione, ubi non solum Deus Mentem Imperantium salubriter informat, ad excogitandum id, quod conducat Populo, & stabiliendæ ejusdem saluti inserviat; verum etiam tantâ armat Autoritate, ut subditi, velut perculsi interno quodam tactu, Principis verba pro oraculo æstiment, & citra temerariæ rebellionis meditamenta, satis habeant, Principem habere, ad cujus nutũ se accingentes submissè obtestentur: Tuum imperare, nobis Obsequii gloria relicta est.

Plin. Paneg. c. 83.

XXXIX. Regum Personam quod spectat, tantam, adjuvante Deo, præ se fert Majestatem, ut quivis illam humilimè revereatur, & certò credens, cum eâ spretâ, Ipsum simul Deum, interno nexu cum Regibus colligatum, rejici, vehementer abhorreat, vel minimis onerare conviciis, multò minùs perniciosum & lethale quid Ipsi intentare Eadem proxima Deo,

Gunther. l. 5. Ligur.

*Semper metuenda: suoque*
*Plena vigore manet, nullique impunè premenda*
*creditur, & semper cunctis & ubique timetur.*

XL. Hinc grande nefas & dirâ morte piandum statuunt, sacra Regum Capita tangere. Pugnant pro iis Leges, concordi Gentium applausu introductæ, Corpora Regum esse inviolabilia, & maleficis istius sanctionis Transgressoribus atrox supplicium denunciant, quod ad illos, qui perditissimæ Conjurationis conscii, pari severitate se extendit. Imò experientia edocti comperimus sceleratos ejusmodi homines, ad necem Illustriũ Virorum conductos, dum dignè mercedem adipisci satagerent, metu inopinato perturbatos, pusillanimes, stupidos & vecordes extitisse. Unde hic metus? à Solo Deo, qui panico terrore eos exanimat, quo à nefandâ intentione desistentes, manum inferre non audeant, seq; ceu elucente quodam miræ divinitatis fulgore, in ipso opere impeditos, in rigidis tormentis sæpè fateantur. *Hoc Deus facit, qui peculiarem Regibus securitatem circumdat, ne violentur: & propiori sua providentia cura præstat, ne violari, quoties pericula imminent, possint.*

l. 5. C. ad. l. Iul. Maiest. & Clapm. d. arcan. Rerump. l. 4. c. 13.

Cameran. hor. subcis. cent. 2. c. 7.

Bœcl. d. Ausp. Reg. c. 2. th. 6.

XLI.

XLI. Quod si contingat, clandestinis interdum molitionib. Reges è medio tolli, haud unquã tamen impune auctores evasisse constat: adeò, ut nemo crimen hoc fœdum in fronte gesserit, quem non divina Nemesis à tergo statim sit subsecuta. *Nec enim erravere diu Manes Ejus inulti,* (inquit Marcellinus de Autoribus cædis Gordiani Junioris,) *quod velut clarescente Iustitia, omnes, qui in eum conspiravere, cruciabilibus interiere suppliciis.* Ita omni ævo tales detestandi Regicidæ vel duris nexi vinculis, horrendæ morti pœnas dedêre, aut propria Conscientià flagitantis carnificinâ excruciati, tragicos sibimetipsis comparavere exitus, sæpius etiã *eodem illo pugione*, quo Principi vitam scelere & perfidiâ iverunt ereptum, desperati se interemerunt. Et sic probato supremi Numinis cum Regibus commercio, non erubescimus, Eos sano sensu Deos in terris appellare.

vid. Forstn. Hypomn. pol. 114, & in not. ad Tac. annal. Marcellin. l. 23. Sueton. in I. Cæs. 89. & Casaubon. in not. ad h.l.

XLII. Simili ratione Æternitatis, Immortalitatis, Epitheta ipsis competunt, non quod eos supra sortẽ Humanã extollere mens sit, cum in commune provisum sciamus, ut omnes mortales una lex teneat, unum mortis imperium:

*Pallido mors æquo pulsat pede pauperum Tabernas;*

*Regumq; Turres:*

Sed Principes sui per istud admonentur officii, ut seriò perpendant, quam sanctum hoc sit, ac noverint, à Deo sibi commissum, cujus vice in terris eminenter præsint, & ob hæc iis vacare Virtutibus debeant, per quas æterni Numinis Imitatio servetur, Eorumq; nomen maneat in animis Hominum, famâ rerum, temporum æternitate.

Francisc. Petrar. de rem. fort. l. 2. dial. 120. Horat. l. 1. Carm. od. 4. Besold. dissert. d. Majest. c. 2. th. 3. Tac. in Agric c. 46.

XLIII. Posset idem etiam responderi, quod suprà, divinâ sc. cautum esse moderatrice providentiâ, unicum hoc veræ felicitatis palladium animis subditorum inculcare, ut Reges æternos & Regum Corpora immortalia, i. e. ab omni refragantium murmure & invasione truculentâ esse custodienda, indubitanter sibi persuadeant. Quod argumentum dum *Clariss. Dn. Buxhornius* eruditissimè tractat, nævos simul & delicta Regum ostendit, quando in opprimendis aut delendis Regibus aliis occupantur. Per hoc enim oculos subditorum aperiri statuit, & ipsorum juxta Majestatem labefieri, si Reges itidem ac vilioris farinæ plebem occidi posse videant. Idq; Oratorem Gallum ad dissua-

Buxhorn. Arcan. Pol. l. 1. c. 4.

dissuadendam Mariæ Scotæ mortem contra Elisabetham, Angliæ Reginam, præcipuè adhibuisse ait.

XLIV, Concludimus ergò fundati doctissimorum Virorum calculo, vel nostram potius iteramus sententiam: Imperatores, Reges; *Deos, Æternos, Immortales dici posse, modò id non absolutè, sed certa cum limitatione & respectu fiat; nempè, ut Divinitatem istam non quæramus in nudis ipsorum personis, quippè quæ cū aliis æque hominibus humanæ fragilitati obnoxiæ sint; verùm in eo, cujus Ministri & à quo ad illam evecti sublimitatem, ut in Imperio administrando Dei in terris vicarii essent: In ipso etiam imperandi ac judicandi munere, ubi Deus adest, viget in Regibus, agit, efficit, suiq; muneris secreta in fructus efficaces dispensat.* Cæterum si eo quo superbientes antea Imperatores, more usurpetur hæc loquendi formula, planè non ferenda est, tanquam impiissima fraus, quæ subditis, metu, adulatione vel opinione vanâ seductis, Reges suos immortales præfigurat, ipsosque Reges, ut toti Orbi invisos, (Homines enim videtur dispicere, qui postulat Deus credi,) ita variis pœnarum generibus reservat. Insigne Exemplum inter alia format Maro in Rege Elidis, qui per pontem aheneum quadrigis vectus, & jaculatus facem, tonitru & fulmen imitabatur, & fulmine post à Jove ad inferos detrusus fingitur. Ita ille:

Gerhard d. Magist. Pol. aphor. 10.

Boecl. præfat. d. Ausp. Reg.

Besold. dissert. de Majest. c. 2. th 4
Iustin. l. 13. c. 1.
Curt. l. 6 c. 11.
Apollodor. l. 1.

*Quatuor hic invectus equis & lampada quassans,*
*Per Grajum Populos, mediæq; per Elidu Urbem*
*Ibat ovans, divumq; sibi poscebat honorem.*
*Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen*
*Ære & cornipedum cursu simularat Equorum.*

Addit pœnam:

*Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas:*
*Nam Pater omnipotens densa inter nubila telum*
*Contorsit, (non ille faces, nec fumea tædis*
*Fulmina) præcipitemq; immani turbine adegit.*

XLV Revertamur ad scopum, & præmissis, quæ requirebantur ad vocabula Principum, Principalium familiarum & Perpetuitatis enucleanda, necesse est ut ad ipsos *Germaniæ Principes* deveniamus. de quibus quando sermo est, *Eos præsertim intelligi volumus, qui hæreditaria successione stirpem suam propagant, certisq; Domibus numerantur.* Horum tanta est Eminentia & Autoritas,

*ut me-

ut meritò incomparabilis habeatur, nec inconcinnè aliquo modo ad eos referri queat, quod Pyrrhi Legatus de Senatu Romano, quem videns miratus obstupuit, & in unum coactam Regum multitudinem dixit.

XLVI. Dignitatem hanc anxiè solicitare, quasi micatim & per frusta colligi debeat, supervacaneum arbitor, cùm ad satiem manifesta luculenter sese exerat, totque validæ pro ea militent rationes, ut earum quæ maximi sint ponderis delectum habere oporteat Si enim solas Necessitudines & Affinitates Regias ac Imperatorias in animum revocare libet, illud satis constat, Illustres Principum Germanicorum Familias non aliis tantùm Populis Reges dedisse, sed ex se Imperatores genuisse plurimos, maximos.

XLVII. Si à Regia Carolingorum Familiâ incipiamus, his debemus Carolum M. Ludovicum Pium. Lotharium, Ludovicum II Carolum II. Calvum Ludovicum III. Carolum III. Cassum, Arnolphum, Ludovicum IV. Conradum I. Jam Duces Franconiæ nonne dederunt Burgundiæ Reges, Imperio autem Romano Conradum II. Henricum III. Henricum IV. Henricum V? Porrò ex Gibellinorum stemmate prodierunt Imperatores Suevici, Conradus III. Fridericus I. Barbarossa, Henricus IV. Asper, Philippus Bambergensis, Fridericus II. Conradus IV. Ex Luzelburgica stirpe ad Imperium pervenerunt Henricus VII. Carolus IV. Wenceslaus Jodocus Sigismundus.

XLVIII. Bavariæ Ducum & Palatinorum Rheni Familia Imperatores vidit Ludovicum V. & Rupertum. Ex Austriacis Imperatores numeramus, Rudolphum I. Albertum I. Albertum II. Fridericum III. Maximilianum I. Carolum V. Ferdinandum I. Maximilianum II. Rudolphum II. Matthiam, Ferdinandum II. Ferdinandum III. (Quanta sit hujus meriti prærogativa, tùm demum æstimabitur, si Augustissimi Imperii dignitas animo rectè concipietur. Nos quod fideles subditos decet. perpendentes meritò Herculeos Labores, qui ad augendam Imperii prosperitatem faciunt, summamq; in Vasallos paternæ mentis Clementiam humilima vota, in humum proni proferimus: Ferdinande invictissime, Progeniem Tuam robora. Fac securi sint Liberi Tui. Tuum Imperium nulla vis lætat! *Brisson. de form. l. 2.*

D TE

TE Imperante non timemus, Te Duce securi sumus Felices nos Imperio Tuo!) Ex Saxonicâ Witekindi Familiâ Henricus I. Auceps, Otto I. Magnus, Otto II. Rufus, Otto III. Mirabilia mundi dictus, Henricus II. Sanctus, Maximi Heroum Imperatorum celebrantur. Ex Ducum Brunsuicensium & Luneburgensium Familiâ, Imperator Otto IV memoratur. Sed actum ageremus, si, quod copiosissimi Indices Genealogici in recensendis ordine Imperatorum ac Regum, Prosapiis, jam dudum praestiterunt, nostro labori vindicantes, Lectorem diutiùs detineremus: Majori nobis laudi cedet, veritatem ingenuè profiteri quas hâc in re Informatores habuerimus, eorumque scripta, ulteriori disquisitioni satis accommodata, denominare. vid. Lampad. de constit. Imp. Rom. part 3. cap 5 §. 17. Henningis Theatr Geneal. Reusner. in Genealog.

XLVIII. Quod si non sufficiat, à Nobilitatis praestantiâ horum Eminentiam & Autoritatem comprobasse, singularis Jurium praecellentia defectum supplet, quâ bene perpensâ, nemo, utpote convictus ipsâ rerũ demonstratione, in dubium illam vocabit. Nimis autem longum foret, omnia illa jura sigillatim recensére, quae ob multitudinem in immensum ferè opus excrescerent, ideoq; merae assertionis ergò aliquos saltem producere meliùs erit, unde liquidè appareat, rem ita se habere, & ex quorum diligenti inspectione plura colligere, ac velut ex ungue Leonem haud difficulter dignoscere possimus.

XLIX. Evolventibus itaque Catalogum, Tituli Principum primo loco cõsiderandi veniunt, ceu locupletes Heroum Indices, non solum, quatenus Duces, Marchiones, Landgravii, sed etiam quatenus Illustrissimi, Celsissimi, Serenissimi nuncupantur. Gratiae Dei suos Principatûs, praemissâ ubique in mandatis & rescriptis suis formulâ, acceptos ferunt: Idque ex Privilegii indultu possidere videntur, quod ut maximè expressum quidem non extat, longissimi tamen observantiam temporis, ejus vice fungi communiter statuunt: cum ex adverso clarum sit, in multis Regionibus hunc titulum summae Majestati reservari, nec absque crimine laesae Majestatis usurpari posse Et solo Principis nomine utentes, singularis praerogativae notam habent, ut quae in Regno Hispaniae, Angliae, Galliae & aliis vel solis Regum viven-

*Carpzov. de L. Rom. c. 1. sect. 1.*

*Schutz. Col. 1. disp. 6. thes. 15. lit. A.*
*Limn. l. P. l. 4. c. 6*
*Reinking. l. 1. cl. 4. c. 8.*

viventium Filiis, vel iis tantùm competit, qui ex Regiâ progenie oriundi.

L. Accedunt alia jura: Non recognoscentibus superiorem æquiparantur. Dicuntur idem in suo territorio facere posse, quod Imperator in Imperio. Quam locutionem tamen eruditè examinat Lampadius de Constit. Imper. Germ. part 3. cap. 5. §. 19. & seq. Reliquorum seriem Juris Publici Scriptores, unà cum discussione & ventilatione utili ante oculos sistentes, nos hoc onere sublevant vid. Limn. I. P. l. 4. c. 8. Schüz I. P. vol. 1. disp. 8. &c. *Nolden in Nucl. I. P. c. 2. n. 18.*

LI. Incomparabilem porrò Principum Germanicorum Dignitatem haberi, nemo mirabitur, qui Eminentiam Imperii Romani perspectam paululùm tenebit. Non desunt enim rationes, quibus prisca illa Romani nominis gloria, Germanico Imperio nostro vindicetur.

LII. Neque certè alia Gens fuit dignior, quæ in amplissimi Tituli Honorem succederet. Romanos studium Libertatis & Fortitudo seu virtus militaris ad summum illud Monarchiæ fastigium extulit: Atqui tales erant Germani Francique, cum ipsorum Reges Augusti nominari cœperunt: Italicâ virtute tum extinctâ aut subjugatâ. Romani aliorum Libertati subveniendo, Tyrannos & Oppressores populorum ulciscendo, ad apicem laudis excrevere: Tales erant, non jam Romani, sed Germani, cum antiqui tituli gloria patriam mutaret, & Viros quæreret.

LIII. Prognati igitur Germaniæ Principes tantis Heroibus Germanis, id æstimii & reverétiæ consequuntur, ut Exteri quoque sponte concedentes, nullos mortalium armis aut fide ante Germanos esse, eadem illos fortitudine præditos, simili etiam alacritate, per naturalem sanguinis communicationem instillatâ ebullire arbitrentur. *Tac. 13. an.*

LIV. Jam quod ad Magnitudinem Meritorum publicorum attinet, generosi tales stimuli nec hic deficiunt, vel torpidum sibi languorem obduci patiuntur, sed quos in dirigendis rebus aliis mirâ quadam magnanimitate & promptitudine celebres videas, ita imprimis, quæ ad conservandum vel propagandum Imperii vigorem ac incrementum faciunt, summo conatu exequuntur. Si remotis bellorum turbis pacatâ tranquillitate frui licet, salutaria suggerunt consilia, quibus suffultum firmiter Impe-

rium vires integras retineat, & amico benignioris fortunæ successu lætetur. Contra, si pro Patriæ gloriâ decertandum & imminentibus periculis ad arma accedere necessitas flagitat, pari animo induti, à scopo sibi proposito non deviant, cujus punctum in eo acquiescit, ne Imperium quid detrimenti capiat. Dextræ agiles ad præliandum ex sincero erga illud amore nunquam defatigantur, erectus est vultus & vulnera ictusq; gladiorum serena fronte excipit, eò quod laudabilius sit, dilaniatas plane genas & pectora, velut certissima cordati militis signa in forum producere, quam quæ in turpi fugâ illata sunt, cum despectu & æterno ignominiæ probro occultare. Quin si vel præsentissimum mortis exitiū adesse sentiant, hoc solatii loco ducunt, quod dulce & decorum sit, mori pro Patriâ, famæque indelebilis conciliare notitiam, quando Posteritas suum cuiq; decus justè rependens, exstructo publicè tumulo inscribi jubeat, Eos pro tuenda Libertate Imperii occubuisse. Sic ad utrumque parati, & belligerare fortiter pro salute publicâ, & fideli consiliorum prudentia devotam mentem contestari, gloriosa haud rarenter fidei ac virtutis suæ specimina exhibuere, ita ut, quod justum aliàs est, legitimè certantes, speciali Honorum & Dignitatis prærogativâ sublimari, nec illi de Virtutum præmiis & gloriæ coronâ diffidere debeant.

*Tac. l. 4. an.* *Horat.* *Tacit. l. 4. anal.* *Brisson. l. 7. de form.* *Goldast. de statu Regni Bohem. l. 2. c. 18.*

LV. Exinde patet, cur Principalium Familiarum propagatio optari debeat? Nam ratio applaudit & æquitas postulat, ut Posteros exoptemus habere qui meruerunt habere, quo non solū in præclaris Filiis, abhorrentibus probè, illustres Majorum cineres turpi vitâ conspurcare, Patrum Virtutes conspici, verum etiam damnum, quod illorum discessus attulit, sua de novo præsentiâ, imitando patrios mores, resarcire queant. Secus est in illis, qui corpori tantum servientes, demissi in obscuro vitā agunt, & nihil amant moliri, quod æternitatem redoleat: Hi enim, quamprimùm terræ depositi, nulla insigni re gestā, cum vitā memoriâ pariter Hominum excidunt, & timetur plerumq; filius vitiorum, quæ Patri collibuerant, strenuus sectator, quemadmodum ex adverso juxta Venusinum,

*Tac. 2. ann. cap. 37.* *Senec. Ep. 14. Sal. in Catil.*

*Fortes creantur fortibus & bonis:*
*Est in juvencis, est in equis patrum*

*Horat. l. 4. Carm. O. 4*

*Virtus*

*Virtus, nec imbellem feroces*
*Progenerant Aquilæ columbam.*

LVI. Principum igitur Germanicorum virtutes & merita, cum sole meridiano clariora existant, merito Successores ex iis speramus, qui æmuli laudum Avitarum, surculorum instar in loca deperditarum arborum succrescant, Imperiiq; Germanici gloria perpetuis hoc modo fulcris nitatur. *Recess. Imp. de an. 1544.*

LVII. Pergendum nunc est ad ultimam Dissertationis partem, quæ modis recensendis navabit operam, quibus Principalium ista Familiarum perpetuitas contingat aut paretur. Ibi rem paulò accuratiùs ponderantes comperimus, non fortè fortuna aut ex casu evenire, quod illustres Regum ac Principum Familiæ natales suos numerare incipiant, & per multa deinceps tempora, felici Prolis serie ac optatâ Graduum extensione lætentur. Sed à Deo, velut uberrimo bonorum fonte, ordiamur necesse est, Eique & teneras Generum primitias & fœcundum illorum progressum attribuamus. Deus enim est, à quo incrementum hoc & initia dependent, & quod omnium Cordibus impressum, ore divulgatum personat divinam benignitatem esse Basin hujus Universi, ita hic extra dubii aleam positum scimus, DEUM excelsis Stemmatis à primo lacte & incunabulis singulariter prospicere quæq; ad omnigenam horum amplificationem & firmandas radices profutura, evidenti benedictionis cumulo aggregare. *Barth. l. 1 Advers. c. 15.*

LVIII. Noverint itaque Principes, debitâ gratitudine Eam prosequi, neque confidentes superbè huic Perpetuitati, quæ irato numine citò dilabitur, piam sibi commendatam habeant Modestiam, quæ ut omnes omnium ordinum homines, ita imprimis Principes Viros decet, ut intelligant, & sint memores in omni actione, esse Deum, à quo proficiscantur, & emanent omnia. *Nov. 6. in princ. Comin. l. 1. Comment.*

LIX. Hic cum de Perpetuitate Principalium Familiarum agimus, moveret nobis forsitan aliquis controversiam, cur igitur fiat, quod perpetuante ita Deo Familias, nihilo tamen mi-

nullum est perpetuum, (vid. pl. ap. Forstner. Hypomn. Pol 72. Richter. axom. Pol. 1. seqq. & Lambert. Pan. in Aphorism Polit. ex Polyb. n. 19.) sed ut hominibus singulis, adolescentia sua, robur, senecta, Mors: Sic oppidis, Rebuspub. & Regnis. Et licet, quod in Urbibus, Imperiisq; videmus accidere, ad familias & Gentes Nobilitatisq; fata, rectissimè accommodare possimus, Ductore Vellejo, cum inquit. Quemadmodum Urbium imperiorumve, ita *Gentium*, (i e Familiarum, annotante Cl Berneggero p m. in qq. Tacit 113) nunc floret fortuna, nunc senescit, nunc interit. Nam sicut Deus sæpè unum aliquem populum cæteris vult & patitur antestare, ita nunquam desunt certæ in populis familiæ, quæ Claritudine reliquas multum superent. Quoque alterius imperii diuturnior est fortuna, alerius brevior: ita Nobilitas hujus quidem Familiæ longissimâ Celebritate perennat, illius gloria caduca videtur.

*Lips. 1. de Constant. cap. 25.*

*Vellej. l. 2. cap. 11.*

*Baecler. in not. Vellej. ad h. l.*

LX. Sed omnia hæc, ut ut verissima, nihil tamen exinde elici potest, quod illustres propterea Familias Deo non curæ esse probet. Si enim Deus aversaretur earum propagationem, non sustineret, multas tàm diu viguisse, neque in emortuarum locum alias erigeret, verū aboleret penitùs, præpotenti brachio atque cui omnia cum tremore obtemperant, & nihil in Orbe, licet validissimum, perennemq; spondeat vivacitatem, quod non inferius suppositumq; Deo. Jam vero intuentes Historias, reperimus, nonnullas longum perstitisse, alias noviter suscitatas, adhuc florere, neque perpetuitati universæ obstare vices partium, pro modo sortis humanæ; & divinæ arbitrio dispositionis, cui perpetuare Illustres Familias solenne est

LXI. Ita interdum (ne de extraordinariis casibus loquamur, ubi divini Numinis ira vehementior, exardescens, severum Justitiæ officium administrat) ex defectu consanguineæ Posteritatis quasdam familiarum obiisse animadvertimus. Sed nimirum ut, de translatione Regnorum, ita de fatis Illustrium Familiarum, minimum est, quod homines intimè possunt perspicere. Magna hæc Magnus disponit Deus & pro divinâ voluntate suâ transfert de uno in alium, *fine bono*, quia utilius mortalium conditioni novit, & securè credendum est, eum nihil mali agere posse.

*Reinking. præfat. de Rep. sec. & Eccl.*

*Loccen. de Rep ordin. l. 1. c. 2.*

LXII.

LXII. Tum si causas naturales disquirimus, ea est natura rerum mundanarum ut ad summum productæ, rursus ad infimum, velocius quam ascenderunt, relabantur. *Senec. in præfat. 1. controv.*

*Sic omnia verti*
*cernimus, atque alias assumere pondera Gentes,*
*concidere has.* *Ovid. l. 15. Met.*

Rebus cunctis inest quidam velut orbis, qui rotatus, assidue quicquid ex imo in altu produxit, rursùs in suum resolvit principium, & ad nihilum redigit, ut quantò plura recentium seu veterum revoluta cernas, tantò magis ludibria rerum mortalium cunctis in negotiis observentur. Cur itaq; cum nihil genitum sit æternum, usitatas Familiarum Illustrium periodos nimis miremur? *Tac. 3. ann.* *Id. ibid.*

LXIII. Præsertim autem notatu dignum est, quod sicut Urbibus imperiisque vel fatalis mors venit, vel violenta ingruit pernicies: ita illustres Familias, vel fortuita Orbitas, sæpè etiam *Posterorum extinguit segnities, vel tyrannica suspicio & crudelitas perdeter.* illa Principem contemtum reddit, & misera res est, cum eò deventum, ut locum habeat, quod Tacitus de Vitellij: Tanta torpedo invaserat animum, ut si Principem Eum esse cæteri non meminissent, ipse oblivisceretur. Hæc verò, ut exosa omnibus, ita vix diuturnitatem permittit. Infelix enim ille Princeps, qui exemplo Tarquinii Superbi, in Caritate Civium nihil spei reponens, metu regnum tutatur. Et quid inde sequitur? Odium subditorum, occultæ machinationes, quæ consultantes de tollendo profani Principis Imperio, abrupto perpetuitatis speratæ filo, *Boecler. in not. Vellej. ad l. 2. c. 1.* *Tac. 3. hist.* *Liv. l. 1.* *Tac. 14. an.*

*Ad Generum Cereris cum cæde & sanguine multo*
*Descendisse jubent tandem.* *Virgil.*

Imò, in apertum malevolentiæ signum, terram gravem & onerosam ipsis imprecantur, funesto carmine addito: *Elias Schedius de Diis German. l. 2. cap. 49.*

*Illum terra defossum premat,*
*Gravisq; tellus impio capiti incubet!* *Senec. in Hippol. act. 5. scen. ult.*

LXIV. Adeò cautè itaq; providendum, & suum cuiq; tribuendum est. Quæ Deus hîc facit, optimè facta: quæ secundum *& Brisson.*

LXV. Sequuntur, quæ de Matrimonii Felicitate ac Fœcunditate breviter dicenda Per hoc illustribus Principum Stemmatis multum accedere nemo non videt. Nam ut taceam, hoc naturæ nexu Principum animos arctissimè conjungi & non solùm, quæ per fœdera priùs & mutuam concordiæ sponsionem sancita est, Amicitiā eò magis stabiliri. verū etiam qui infenso antea odio inter se dissensere Principes, nil nisi detrimentum & totam partis adversantis exstirpationem quærentes, reconciliatos denuò ac virulentas inimicitias in placidum congressum novique amoris contractum mutatas esse: Hoc insuper magni æstimandum, quod illius auxilio certa basis & fundamentum excelsis substruitur prosapiis, quo firmiter stante, non lapsum aut ruinam timent, sed inter turbas, hostiliaq; pericula cum tuto subditorum commodo lætanter eminere possunt. Quivis enim in Filiis etiam Principes veretur, & cum aliàs ipsis defunctis quasi classicum caneretur, ad supprimenda, quantum fieri queat. Principum nomina & facultates, adsunt Liberi, qui Patris Potentiam & Generis Perpetuitatem ab interitu vindicare allaborent Non spernéda igitur Principibus Matrimonia, sed in iis colendis justa cautio adhibeatur, ne quid ipsorum saluti & Perpetuitati Familiæ officiat, & improvidâ festinatione objiciatur.

LXVI. Perpetuitatem hanc naturali etiam successionum continuatione firmari videmus. Et hanc non tantum in Imperio, (quod tamen cum grano salis accipiendum, sc. rebus integrè stantibus.) sed apud plerasq; alias Gentes in usu fuisse, nullus ambigit. licet hoc non diffitendum, quod pro cujusq; Regni consuetudine modi varient, nec eadem in iis convenientia reperiatur. Unde variæ de eâ re Quæstiones ortæ, quas utpote à doctissimis Juris Publici & Feudalis interpretibus multum discussas, non nostras facientes brevitati magis studendum arbitramur.

*Brisson. de form. l. 5.* LXVII. Restat unus adhuc modus Adoptio, vetustioribus seculis haud incognita. Sed cum hodie valorem penè amiserit & apud illustres Personas vix ejus mentio fiat, non absimile erit, Pacta successoria, eorum loco contemplari, quibus id actum est, ut unius stirpe extincta, Patrimonium & Principatus, certa successionis lege ad alteram perveniret Tale pactum initum novimus inter Saxoniæ Duces & Hassiæ Landgravios, cujus instrumentum

mentum & verba ob formales literas probè annotanda, vid. ap. Limn. l. 4. c 8 Sic alias illustres Domos per pacta ejusmodi connexas, Carpz. de L R, cap 6 sect. 7 refert.

LXVIII. Has autem Confraternitates (die Erbverbrüderungen / ut vulgò vocant) sive fœdera Hæreditaria, an admitti conduceret, multi animis pependere, pluribus distracti rationibus quæ negativam tuerentur; verum argumentis non imbecillioribus pro parte affirmante pugnantibus, validiora amplectimur, quæ in eo fundata sunt, quod tam Imperatoris, quam totius Imperii consensu suscepta, cui diffidere, quasi non ad publicum dirigeretur cōmodum, instar sacrilegii esset, præsertim cum in omnib. Imperii Recessibus & aliis sanctionibus, hæc apologia legitur: GOtt dem Allerhöchsten zu Ehren vnd deß gemeinen Wesens gesambten Aufferbawung. innumeræ aliæ rationes, à Carpz. Dan. Ottone in Jur. Publ. oculis propositæ, nos hic breviores excusant.

LXIX. Hic subsistendum. & si quæ rudi Minervâ conscripta sunt, neq; ad eam elaborata Elegantiam, ut lucem dignè mereantur ingenii tenuitatem nobis subsidio fore confidimus felicitati interim nobis ducentes, habuisse benevolum Lectorem.

Res magna, nobili esse natum stemmate,
Famamque Majorum suis nepotibus,
Exempla vitæ transigendæ fortiter
Narrare; majus propriis est gloriam
Virtutibus primum parare; maximum
Suis avitas posse laudes laudibus
Augere; nostri flos Athenæi; tibi,

Tuis vales virtutibus, quibus potes
Familliam nomenque seclis tradere.

*Sic feliciter accinit Nobili genere, & litteris ad maxima nato pariter, & educato, Dn. ab Hobberg, Fautori hororando.*

Johannes Sebastianus Gambs U. J. D. Inst. Imp. Prof. p. t. Jurid. Facult. Decanus.

---

## *Generoso & Nobilissimo Dn. ab Hobberg, Equiti Silesio.*

NObilitas seros ut crescere possit in annos,
Principum & excelsæ stent sine fine domus,
Nobilis ingenii munus deducere; quodq;
Æquabit magnis gloria Principibus.

*Honoris causa scrib.*

Robertus Kœnigsmannus, Eloq. Profess. Colleg. Philos. h. t. Decanus.

---

## Generoso Dn. Respondenti.

*HEroos Patris mores imitamine ut aques*
*Virtutesque, Tibi maxima cura fuit*
*Hactenus Hobbergi datus est successus ab alto*
*Ex animi votis, quotidieq; datur.*
*Grator, & ut per Te majorum gloria crescat,*
*At vigeat generis splendida fama, precor.*

Honoris & amicissimi affectus testandi ergò scrib.

Johannes Schmidt, SS. Theol. Doct. Profess. Ordinar. & Conventus Eccles. Præses.

VOTV

## VOTUM

### *Alludens ad* nomen *Generosi & Nobilissimi Dn. Respondentis.*

SCandimus excelsos montes! *Patientia* Dux est,
Rupes præruptas exsuperare potens.
Has studiis infesta bonis objectat Erinnys;
Attamen evadit, spes pia, nixa Deo:
Is porro Vestris clemens conatibus adsit,
Usibus ut Patriæ commoda magna ferant,
Ac armis tandem positis, in monte Sionis
Plaudenti figat læta trophæa manu.

*Ut invita Minerva,*
*Sic prolixo adfectu gratulabundus adscr.*

Joh. Otto Tabor, D.

---

Generoso atque Nobilissimo Domino Joh. Sigismundo ab Hohberg, Eq. Sil solenniter Argentinæ Disputanti.

*MArs ubi Slesiacos nimium vastaverat agros,*
*Atque cruentatis sævire assueverat armis,*
*Cum procul abductis squalebant arva Colonis,*
*Heu! Patriæ Gnatis Libri rarescere visi,*
*Excussit quorum toties bona dogmata miles.*
*Nunc ubi quassatis cœlo Pax alma refulsit,*
*Et licet optatis Musarum amplexibus uti:*
*Assiduis meritò Studiis reparare tenemur,*
*Quicquid atrox Bellona suis tardavit habenis.*
*Nunc volupe est iterum conscendere culmina Pindi:*
*Irrigui Sophiæ tingant bona pectora fontes,*

*Præclaris, HOBERGE, Tuis, quæ suscipis, ausis*
*Eximiæ cedunt laudes. Bona Fata precamur,*
*Qui tanto versas doctissima scripta labore,*
*E quibus omnigenam satagis corradere gazam*
*Consilii. Sic magna paras Virtute sagacis*
*Ingenii Argentina Tuos præsagit honores.*
*Quos aliquando Tibi decernet Patria Tellus;*
*Et jam Fama volans tantæ pranuncia laudis*
*Imbutum vario Doctrinæ Lemmate, dignum*
*Te fert, cui PRINCEPS faveat, qui totus ameris.*
*Qui propria Virtute ornas prænobile Stemma,*
*Te Genus & Virtus dicent certamine Clarum.*

Georg. Hoffman. Sil.

---

*Generoso ac Prænobilissimo Dn. Hohbergio*
*Affectum & Cultum!*

Johann Sigismundtus ab Hobergk
Nobilis Silesiacus.

(K in cc. resoluto.

*Dico: Celsa non segnis subibit: Hunc, Ligius Heros, amabis.*

CElsa decent Celsos: Tua quod conamina monstrant
HOHBERGI, veræ Nobilitatis honos.
Dico, nec solus dico, suffragia mille
sunt mihi, non segnis Celsa subire paras.
Celsa subire paras, & ea virtute subibis,
qua Ligio Heroi Te studiumque probes.
Perge subire! Tuum decus hoc! CELSISSIMUS Ille
In Ligiis Princeps hos amat, hosq́ fovet.
*Ejus duret honos æternum.* Teq; Ministro
fido & felici floreat illa Domus
Me quoque, si licet his subjungi, pergat alumnis
TAM CELSUM NOMEN connumerare suis.

*submissè his sese commendabat*

Georgius Christophorus Wagnerus,
Ligio Silesius.